

Hva ville dine råd være til bedrifter som kommer i situasjoner som dette?

Intervjuguide støttepersoner

1. Innledning, presentasjon av prosjektet og oss selv

rollefordeling Hildegunn/Ellen

2. Fortell om dine arbeidsoppgaver

Hvor lenge i denne jobben?

Hvor står du jobbmessig i forhold til X? (har dere arbeidsoppgaver sammen, formelt/uformelt, kollegialt felleskap).

Rusbruk i tilknytning til jobb: Generelt (din oppfatning), type rusmidler, anledninger, hyppighet

3. Ditt forhold til X

X utpekte deg når vi ønsket å snakke med noen om rusbruken hans. Hvorfor deg?

4. Reaksjoner på rusbruken

Hva gjorde deg først oppmerksom på rusbruken? (Konkret hva reagerte du på?)

Hvordan reagerte du? (gikk du lenge med reaksjonene selv, konfronterte du X, snakket du med andre om saken...)

5 Engasjement i rusbruken

På hvilket grunnlag engasjerte du deg i forhold til X?

Har dette grunnlaget (relasjonen) forandret seg i løpet av denne perioden?

Hvordan har du fulgt opp X?

Hva har vært vanskeligst i perioden?

Hva tror du har vært det vanskeligste for X?

6. Konsekvenser av X's rusbruk

Hvordan har X's rusbruk påvirket din/deres arbeidsplass og/eller kollegafellskap?

Hvordan vil du definere X's rusvaner nå?

Tror du at du oppfatter hans rusbruk annerledes enn ham selv? Enn andre i bedriften?

7. Endring?

(Ved endring av rusvaner): Hva var det, etter din mening som utløste endring hos X?

(Der det ikke har vært noen endring i rusvaner): Hva mener du er grunnen til at det ikke har foregått noen endring i X's rusvaner?

8. Dine råd

Hva ville dine råd være til personer i samme situasjon som deg?

Hvordan vil du beskrive at din rusbruk var et tema på arbeidsplassen? (**hvem** snakket om det med deg? Hvem tror du snakket om det når du ikke var tilstede? Hvordan opplevde du denne oppmerksomheten? (følelsen av støtte, kontroll, utstøting...) Ulike reaksjoner: Kollegaer, ledelse, helsetjeneste?

(Ved endring i rusbruk): I ettertid, Hva var det (kluet) som etter din oppfatning førte til endring av dine rusvaner?

5. Ditt eget syn på din rusbruk

Definerer **du** din rusbruk som et problem? For arbeidet?

Definerer du din rusbruk **annerledes** enn de på jobb?

Opplever du at de på jobb definerer problemene med din rusbruk forskjellig/lik?

Har du hatt reaksjoner fra andre (f.eks. familie venner) på din rusbruk? I tilfelle, kom disse reaksjonene før/etter de kom på jobb?

Dersom du definerer din rusbruk som problematisk, når begynte du å gjøre det? Hva var det som utløste dine egne reaksjoner på din rusbruk? (Hva var **dine tegn**?) (var det noe på jobb eller noe privat, beskriv hvis det var en hendelse el.l.). Dersom rusproblemet har variert, hva har fått det til å variere? (variasjoner gjennom livet, ikke siste ukene).

6. Dine råd

Hva ville ditt råd være til personer i samme situasjon som deg selv?

Hva synes du de ulike partene i bedriften kunne lære av erfaringen med deg?

INTERVJUGUIDE HOVEDPERSON

1. Innledning, presentasjon av prosjektet og oss selv

rollefordeling Hildegunn/Ellen

2. Fortell om dine arbeidsoppgaver

Hvor lenge i denne jobben?

Grad av

- belastninger/stress
- trivsel
- ansvar
- meningsfullhet, Hva betyr jobben for deg?
- forhold til kollegaer, på jobb, privat

Rusbruk i tilknytning til jobb: Generelt (din oppfatning), type rusmidler, anledninger, hyppighet

Foregår rusbruk i tilknytning til din arbeidssituasjon? Når/hvordan var det sist?

3. Hva skjedde?

Når var det noen på arbeid for første gang ga deg reaksjoner på din rusbruk?

Hvem reagerte?

Hva var reaksjonen da i første omgang? (vennskapelige kommentarer, utskjelling, innkalt til samtale ....)

(**Hvilke type tegn**) Hva var det som etter din oppfatning konkret fikk noen til å reagere/legge merke til din rusbruk? (ble det henvist til spesielle episoder, i tilfelle hvilke, ble det vage spørsmål om mon tro han hadde problemer..)

Hva synes **du** om reaksjonen? (uventet, som et sjokk, forventet, skulle kommet for lenge siden, enig, uenig, rettferdig/urettferdig)

Har du merket skjulte reaksjoner tidligere?

4. Hvem gjorde hva etterpå?

Var det noen oppfølging etter første reaksjon?

Evt. av hvem? Evt hvordan

SAMTYKKEERKLÆRING

Jeg samtykker i at Rogalandforskning kan ta kontakt med, og intervjuer følgende personer:

.....
(navn)

.....
(navn)

.....
(navn)

.....
Dato   Ditt navn

Informasjon om prosjektet "Forebygging og tidlige intervensjon ved rusproblemer i arbeidslivet".

Hensikten med prosjektet er å identifisere hvilke forhold av individuell og organisatorisk art, som må være til stede for at bedrifter skal lykkes i arbeidet med forebygging og tidlige intervensjon ved rusmiddelproblemer hos ansatte.

Som en del av prosjektet ønsker vi å gjennomføre 1-3 **intervju** i hver bedrift, med personer som har erfaring med rusproblemer i arbeidslivet. Hvert intervju vil ta ca. 2 timer. Formålet med intervjuene er å kunne identifisere de sammenhenger misbruksutviklingen inngår i og identifisere hvilke mulige indikasjoner på en uheldig utvikling som en tidligere intervensjon kunne ha bygget på.

Taushetsplikt: Vi har taushetsplikt i forhold til de opplysninger som kommer fram i intervjuene. Opplysninger som kommer fram under intervjuene vil bli brukt på en slik måte i prosjektet at det ikke skal være mulig å kjenne igjen enkeltpersoner eller arbeidsplasser. Lydbånd og utskrifter vil bli oppbevart ved Rogalandsforskning i eget arkivskap og slettet etter at prosjektet er avsluttet.

.....

Prosjektleder: Sverre Nesvåg

.....

Intervjuer: Hildegunn Sagvaag

Intervjuer: Ellen Ramvi

SAMTYKKEERKLÆRING

Jeg er kjent med prosjektet "Forebygging og tidlige intervensjon ved rusproblemer i arbeidslivet", og samtykker i å la meg intervjuet.

Jeg er kjent med at deltagelse i prosjektet er frivillig, og at jeg når som helst kan be om å få slettet de opplysninger som er registrert om meg. Jeg er også kjent med at båndopptak og utskrifter fra intervjuene vil bli slettet etter at prosjektet er avsluttet.

.....

Sted

Dato

underskrift av intervjuperson